

FÜ - SZER

ÚJSÁG FIATALOKNAK

BMX ÉS SZENVEDÉLY

DROGLEXIKON

LEHETSÉGES?

TÚLADAGOLÁS

BAL TÖRTÉNETE

SZÜLŐKNEK
CSAK
GYERMEK
FELÜGYELETE
MELLETT
AJÁNLOTT!

2011/1

Sziasztok!

Új év, új impulzusok. Az évforduló egyben változást is hozhat. Az emberek többsége ilyenkor elgondolkodik azon, hogyan változtasson az életén, a környezetén, a szokásain. Mi maradjon, mit engedjen el, mi az, ami fontos, és mi, ami kevésbé. Mérlegelünk, fontolgatunk, döntünk. Az új év jelenthet új reményeket, várakozásokat, vágyakat, fogadalmakat, lehetőségeket vagy elfogadást, beletörődést megszokásainkba, a megszokottba, az „ahogyan eddig is voltba”. Az új év, egyben kezdet is, életünk egy évének kezdete, amely fontos pillanatok, élményeket, kapcsolatokat, esélyeket hozhat számunkra.

Mostani számunkban olvashatók Bal történetének végét, valamint a Kun Ádámmal készült interjú is az utolsó részéhez ért. Természetesen ebből a számból sem maradhatnak ki az objektív információk, Agyturbó rovatunkban folytatjuk a stímulánsok bemutatását, az elterelés infóban pedig tovább „terelgetünk benneteket”. Persze jut idő a szórakozásra is, amit megtaláltok a bazár rovatban. Komoly témákat is érintünk: mint a drogok veszélyességének megítélése, vagy a túladagolás témája.

Kívánunk jó időöltést és hasznos információáramlást!

TARTALOM

Szerkesztői levél2

**Kun Ádám BMX világbajnok
interjú3 – 4**

Droglexikon5 – 6

BaL története 3. rész7

**Túladagolással kapcsolatos
információk8**

Lehetséges?9– 10

Elterelés infó.....11

Bazár12

A kiadvány a Nemzeti Civil Alapprogram
támogatásával valósult meg.

FŰ-SZER - újság fiataloknak - ingyenes, kéthavonta megjelenő kiadvány

Kiadja: ADELANTE ALAPÍTVÁNY, 4400 Nyíregyháza, Benczúr Gyula tér 10.

Tel.: 06-30-228-5440 E-mail: info@adelante.hu

A kiadásért felel az alapítvány elnöke

Szakmai lektor: Nagy Zsolt

Szerkesztők: Mráz Sándor Zoltán, Hatházi Anita, Pásztor Gyöngyi, Virányi Beáta,

Gacsályi Pálma, Kovács Sarolta

Layout, tördelés: Horváth Zsolt

Nyomda: Grafit Nyomda „R” Kft.

Következő megjelenés időpontja: 2011. március

Az újságban elhelyezett cikkek, fotók, írások szerzői jogvédelem alatt állnak, azok bármilyen formában történő további felhasználása kizárólag a kiadó hozzájárulásával lehetséges.

HOGY NE UNATKOZZ!

BMX ÉS SZENVEDÉLY 3. RÉSZ

KUN ÁDÁM - 24 ÉVES, PROFI BMX FLATLENDES

Egy sérülés után hogyan állsz talpra?

Most a combizommal elég sok probléma volt, mert több mint 3 hónapig fizioterápiára kellett járnom, meg kezelésekre, tornára. Még mindig érzem, hogy egy rossz mozdulat, és meghúzódik a lábam. Nem izomlázam van, hanem ahol összeforrt az izom, feszül és fáj. Ezért másnap nem szívesen megyek ki edzeni, mert attól tartok, lehet megint el fog szakadni. Nehéz a talpra állás, de úgy vagyok vele, hogy meggyógyul és utána tudok biciklizni. Semmi sem tart örökké, minden begyógyul.

Amíg sérülésed van, addig egyáltalán nem gyakorolsz?

Nem. Nem tudok, és nem is szabad. Nem is tudtam jární egy jó darabig. Nem szoktam erőltetni a sportot. Nem olyan sportoló vagyok, aki akkor is kimegy amikor semmi kedve sincs hozzá. Nem szeretnék idő előtt kiégni. Nem szeretném, ha munkává vagy kényszerre válna a sport. Akkor biciklizek amikor jólesik. Sok olyan sportoló van aki nagyon jó, de nem élvezi amit csinál. Azért

sportol, hogy eredményes legyen, de nekem nem ez a legfőbb cél.

Mit tanácsolnál egy kezdő BMX-esnek?

Azt, hogy legyen kitartó, ne adja fel, és ne az legyen az elsődleges, hogy profi vagy szponzorált legyen. Csak akkor lehet nagyon jó valaki, ha sokat gyakorol, és ha szereti azt amit csinál. Szerintem ne keressen az elején benne az ember célt, csak a szeretetet a kitartás, és az akaraterő számítson. Később kereshet majd célokat, amikor elkezd fejlődni.

Volt már olyan aki megkeresett azzal, hogy tanítsd?

Általában, ha valaki elkezd biciklizni és megkeres, megmutatom neki az alaptrükköket. Úgy ahogy nekem tanították, de nem állok ott mellette. Megmutatom, hogyan kell megcsinálni, aztán magadra vagy utalva. Szóval vagy rájön, vagy tovább próbálkozik. Ez nem olyan sport mint a foci, hogy begyakorolnak egy csejt, vagy azt hogy hogyan kell kapura rúgni. Itt csak te vagy. Nem lehet

elmondani hogyan egyensúlyozz, mert mindenkinek más az egyensúlyérzéke. A legjobb, ha magadtól rájössz. Ez a legegyszerűbb út. Az edzőség nem működik. Tudom magamról, hogy hiába mondták csináljam, én mondtam, hogy jó, majd rájövök magamtól.

Valaki például csak egyenesen szeret menni, van aki csak pörögni szeret. Mindenki azt a trükköt gyakorolja, ami neki tetszik. Itt nem tudsz edzősködni, csak segíteni tudsz. Franciaországban van egy biciklis klub ahová a szülők 10-15 kisserácot levisznek és megtanítják őket a legelső trükkökre. Ott a szülők már eljutottak arra a szintre, hogy a gyereket nem karatéra vagy focidzésre viszik, ha a gyerek nem olyan beállítottságú, vagy kreatívabb, csendesebb, de szeretne sportolni. Ilyenkor inkább leviszik egy ilyen klubba és felügyelet alatt van. A gyerek nem tudja annyira összetörni magát, ha figyelsz rá. Biztonságosabb sport, mint ahogyan azt hiszik. Persze itt is lehetnek balesetek, de ennél a sportnál nyugodtabb a szülő.

Mit szeretnél csinálni, ha egyszer esetleg abba kell hagynod a biciklizést?

Mostanában elgondolkodtam ezen, de nem igazán tudom. Azért diplomáztam ilyen szakirány-

ban (szociálpedagógus), mert ez érdekelt valamilyen szinten. A számítógép egyáltalán nem vonzott. A kommunikáció sem, mert ma már mindenki médiasztár akar lenni, és mindenki ebben akar dolgozni. Én inkább emberekkel akarok foglalkozni. Nem tartom kizártnak, hogy egyszer szociális munkásként vagy szociálpedagógusként fogok dolgozni, vagy ezzel kapcsolatban elhelyezkedek valahol.

Ezzel a végzettséggel milyen területen dolgoznál?

Ennyire komolyan még nem gondolkodtam. Nem tudom. Idősellátás, hajléktalan ellátás vagy droggal kapcsolatban dolgoznék. Szerintem betegek gyerekekkel vagy mozgáskorlátozottakkal nem tudnék foglalkozni, mert én egész életemben úgy nőttem fel, hogy mozogtam és nagyon rossz azt látni, hogy ők kötöttek. Tudom, azt a munkát nem tudnám jól végezni, nem tudnám tiszta szívvel és lélekkel csinálni.

Ádám nagyon szépen köszönjük, hogy elváltad az interjút.

Szívesen.

Lejegyezte: Hatházi Anita, Pásztor Gyöngyi

AGYTURBÓ!

DROGLEXIKON

STIMULÁNSOK

(GYORSÍTÓK, SERKENTŐK, ÉLÉNKÍTŐK)

KOKAIN:

A koka cserje leveleit évszázadokon át használták az őshonos indiánok Dél-Amerikában. A kokain fogyasztása orron át történő felszippanással, esetleg intravénásan történik, de hevítéssel elpárolgatatott szabad formája is belegelezhető (crack, freebase). Egy átlagos adag kokain körülbelül 1 órán át fejt ki hatását.

FIZIKAI TŰNETEK:

1. Kis mennyiség esetén: vérnyomás-emelkedés, izzadás, vízvesztesség, étvágytalanság
2. Nagy mennyiség esetén: erős szívdobogás, fokozott vízvesztesség

PSZICHÉS TŰNETEK:

1. Kis mennyiség esetén: beszédkénszer, eufórikus érzések, álmatlanság, túlzott önbizalom, a szexuális vagy növekedése, másokkal való könnyebb kapcsolatteremtés érzése.
2. Nagy mennyiség esetén: pánik-roham, hallucinációk, szorongás, fokozott nyugtalanság.

A KOKAIN TÚLADAGOLÁS TŰNETEI:

keringési zavarok, kezelhetetlenül magas vérnyomás, légzési nehézség, kóma, halál.

AMFETAMIN SZÁRMAZÉKOK:**AMFETAMIN:**

Erős stimuláns szer, ami látszólagos éberséget, a kipihentség és a fáradhatatlanság érzését kelti, ugyanakkor étvágytalanságot okoz, valamint a „felpörgetett agyműködés” érzését kölcsönözheti a használónak. Fogyasztása szájon vagy orron át, illetve intravénásan történhet.

RÖVID TÁVÚ HATÁSA:

éberség, fáradhatatlanság, az adrenalin szint növekedése a szervezetben, felgyorsult anyagcserre folyamatok

HOSSZÚ TÁVÚ HATÁSA:

esetleges szervi károsodások, gyomorfekély, idegrendszeri problémák, kalcium hiány.

ELVONÁSI TŰNETEK:

fizikai diszkomfortérzet, ingerültség, feszültség, csökkent teljesítőképesség, a figyelem- és a koncentráció csökkenése.

METAMFETAMIN:

A II. Világháborúban a japán hadseregben és a hadiüzemekben használták, mint az éberséget és a munkabírást fokozó stimuláns. Az USA-ban szélesebb körben az 1980-as évek végén kezdték el használni.

Tabletta formájában veszik be, vagy az összetört tablettát porát, illetve a „jég” kristályait üvegpipában vagy alufóliában hevítik, és az így keletkező gőzöket beszívják. A port orra felszippanva, esetleg intravénás használatra alkalmas formában is fogyasztják. Elterjedt más pszichoaktív szerekkel történő együttes használata.

MDA:

Az amfetamin hatásaitól eltérő hallucinációkat csak az 1950-es években ismerte fel Gordon Alles. Kis mennyiségű orális használat pupillatágulást, múltó hányingert, enyhe eufóriát, illetve fokozott empátiát idéz elő, oldja a szorongást. Nagyobb dózisban az amfetaminra jellemző élénkítő hatást és az LSD-hez hasonló hallucinációkat egyaránt kivált(hat).

MDMA (ECSTASY):

Kis tabletták formájában találkozhatunk vele, de az MDMA kapszula és kristály kiszerelésben is létezik. A szer általában 30-60 perc, de legfeljebb 2 óra után kezd hatni. Rendkívül gyorsan, gyakran alig pár perc alatt beáll a maximális intenzitás. Ezt követően a hatás általában 3-4 óra hosszan tart, végül az utóhatások további 2-6 óra alatt szűnnek meg.

AGYTURBÓ!

FIZIKAI TÜNETEK:

álmatlanság, vérnyomás emelkedés, étvágytalanság, folyadékvesztés.

PSZICHÉS TÜNETEK:

nyugtalanság, beszédesség, megnövekedett önbi-zalom, empátia fokozódása, könnyebb kapcsolat-teremtés másokkal.

TÚLADAGOLÁS TÜNETEI:

keringési zavarok, magas vérnyomás, légzési ne-hézségek, kóma, halál.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ...

Szeretnél tájékozódni, információt kapni, vagy csak úgy kérdezni, a szerekről, szenvedélybetegsé-gekről, szexualitásról?

Akkor keresd az **ADELANTE ALAPÍTVÁNY** szakembereit, akikkel kötetlenül, TABUK nélkül és természetesen **NÉVTELENÜL** beszélgethetsz, vagy információkhoz juthatsz msn-en **hétfőtől péntekig 14:00-16:00-ig**.

MSN CÍMÜNK:

FU-SZER@gmail.com

INFORMÁCIÓSKONTAKT:

ADELANTE ALAPÍTVÁNY, 4400 Nyíregyháza, Benczúr Gy. tér. 10.,

Tel.: 06-30-228-5440,

E-mail: info@adelante.hu

TOVÁBBI INFÓK:

www.tasz.hu,

www.adelante.hu,

www.drogvilag.hu,

www.droginfo.hu,

www.drogriporter.hu,

www.ndi-int.hu

www.ndi-szip.hu

www.drogefokuszpont.hu

www.addictus.blog.hu

Hatházi Anita

Folyt. Köv. a következő számban

EGY SZEMÉLYES TÖRTÉNET

BAL TÖRTÉNETE

3. (BEFEJEZŐ) RÉSZ

92-ben megcsömöröltem, újabb kórház, leálltam, legalább is ezt gondoltam, mert nem használtam fél évig ópiátot. Ekkor megismertem egy hozzám hasonló cipőben járó –(Szpid, alkohol oké - ópiát nem) lánnyal, akivel aztán összeházasodtunk. Azt hittük, hogy megváltozik majd az életünk ettől, pedig az esküvőre már visszaestünk mindketten, sőt nekem köszönhetően, már ő is szűrt. Aztán együtt cuccoztunk 8 évet, kifelé azt a látszatot kelteve, mintha minden rendben volna velünk. Észre sem vettem,

hogy közben teljesen elvesztettem az egyéniséget és totál leépültem. Ez egészen kétezerig tartott. Már egy jó ideje metadon fenntartóra jártunk a drogambulanciára a jász utcába, amikor 1998-ban volt egy komoly autóbalesetem. Benne volt a másnap reggeli híradóban. 8 napi kóma, az összes első fogam kitört, 8 órás műtéten csavarozták össze az arccsontjaim. Ezután már nem tudtam tükörbe nézni, egy torzó nézett vissza rám. A feleségem közben belemászott a kereskedésbe, én meg otthon voltam vidéken, mint egy remete. Minden este vártam, hogy hazajöjjön. Persze csak azért, hogy elszálljak a herointól és a kokaintól. Ki a valóságból. Mindig kéznél volt az anyag, mégis egyre magányosabb és agresszívebb lettem.

Nem tudtam magamat elfogadni. A viszonyunk is megváltozott a feleségemmel, valószínűleg meg is csalt ekkor már. Akkor azt mondtam, hogy elég volt. Megkértem a dokinóm az ambulancián, hogy segítsen, mert le akarok állni. Így kerültem kórházba megint, majd utána rehabokra. Közben szétmentünk a feleségemmel, amit kicsit sem bánok, pláne, hogy 3 hónapra rá bebukott és ült is két évet. Szóval megúsztam. Ennek 10 éve. Nem csináltam végig egy rehabot sem, de az 5 hónap, amit ott töltöttem az meghatározó volt és még ma is tartom velük a kapcsolatot. Aztán, még sokat segített a felépülesemben, hogy rehab után az első évben minden héten eljártam a „Hely”-re, amolyan öngyógyító jellegű csoportokra, ahol hasonló helyzetben lévő és hasonló problémával küzdők jártak. Ott, két új barátot szereztem. Közben lediplomáztam, újra felkerestem a régi barátaimat, újból focizni kezdtem, megint együtt zenélünk, együtt bulizunk, nyaralunk, ha lehet.

Egy szerencsés véletlen folytán ma már Drogosokkal foglalkozhatok, ez a munkám és szeretem csinálni. Megleltem a párom, és együtt neveljük a 10 hónapos kisfiunkat, aki egy tünemény. Végül is, nem bántam meg, hogy drogoztam, de csak azért, mert sikerült abbahagynom.

A következő számban egy szerencsejátékos életútjával ismerkedhetsz meg!

HASONLÓ TÖRTÉNETEDET TE IS MEGÍRHDATOD, ÉS ELKÜLDHETED:

INFO@ADELANTE.HU E-MAIL CÍMRE.

TÚLADAGOLÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

Ha meghallod azt a szót, hogy túladagolás, akkor mi jut az eszedbe? Értelmezzük a szót: a túladagolás túlzott (nagy mennyiségű) adag szervezetbe történő juttatását jelenti egy bizonyos szerből vagy anyagból. Mit érthetünk bizonyos szer, vagy anyag alatt? Ilyenek lehetnek a kábítószer, a gyógyszerek, a mesterségesen előállított (amfetamin, mefedron, GHB), vagy természetes eredetű drogok (alkohol, dohány, kannabisz). A lényeg, hogy szinte mindent túlzásba lehet vinni, legyen akár szó ételről (táplálkozási zavar), vitaminokról (egészséges életmód-mánia), testedzésről, játékról (viselkedési függőségek), vagy akár a víz fogyasztásáról is. A túladagolás egyszerűen fogalmazva olyan mennyiséget jelent, melyet az emberi szervezet nem képes feldolgozni, lebontani, vagy hatástalanítani, ezért annak optimális (élettani, pszichés) működését megzavarja, felborítja, átmenetileg vagy véglegesen gátolja. Szervezetünk a mérgezésre szomatikus (testi) és pszichés (lelki) tünetekkel válaszol. A drogok túladagolásának tünetei drogtípusonként eltérő, erről droglexikon rovatunkban részletesebben olvashatsz.

A drogok túladagolása életveszélyes lehet, ezért összegyűjtöttük azokat információkat, amelyek fontosak, akár életmentők lehetnek ezekben az esetekben.

Teendők túladagolás esetén:

- ne hagyd magára a szerfogyasztót,
- ne ess pánikba,
- hívd mentőt, vagy orvosi segítséget,
- várd meg a kiérkező mentőt (rájuk is vonatkozik a titoktartási kötelezettség, nem kell jelezniük ilyen esetben pl. a rendőröknek),
- amennyiben tudsz, adj információt a körülményekről (szer típusa, bevitt mennyisége, módja, körülmények),
- ha tudsz, nyújts elsősegélyt, vagy kérj ebben segítséget,
- légutak szabaddá tétele, (a száj teljes kiürítése, fordítsd oldalra a szerfogyasztót), folyadék pótlása (DE: ha eszméletlen, tilos itatni!, a kávé is tilos!),

- pulusszám mérése,
- lehetőség szerint nyugodt körülmények biztosítása,
- a szerfogyasztó megnyugtatása.

Fontos tudni, hogy a túladagolást meg lehet előzni:

- ha egyáltalán nem fogyasztasz legális vagy illegális drogokat
- egymásra figyelemmel,
- ismeretlen beszerzésű anyag kis mennyiségben történő bevitelével (próbahasználat),
- a második fogyasztás kiváráásával (várd meg milyen hatást okoz!),
- éberséggel (légy résen! a szerek összetétele gyakran változik, ezért először inkább kevesebbet használj és ne többet),
- ne keverd a szereket (egymás hatását gyengíthetik vagy erősíthetik),
- használat előtt mérd fel fizikai és lelki állapotod (mennyit ettél, mennyire vagy fáradt, ideges, feszült),

A drogok hatását egy adott szer jellegzetességén kívül befolyásolhatja még:

- az elvárt hatás (mit fog okozni),
- fizikai és lelki állapotod (milyen hangulatod van, hogy érzed magad, mit fokozhat, tompíthat),
- személyiségjegyeid (mi jellemző rád),
- a környezet hatásai (nyugodt, zavaró, ismerős vagy idegen),
- egyedül vagy társaságban használod,
- és a szerhasználati tapasztalataid (most próbáld ki először vagy már használtad).

Mráz Sándor Zoltán

LEHETSÉGES?

A LEGÁLIS ÉS ILLEGÁLIS DROGOK VESZÉLYESSÉGÉNEK BESOROLÁSA

Gyakran hallani a médiában, előadásokon és a köznapi beszédben, hogy léteznek veszélyes és kevésbé veszélyes szerek. Ilyenkor többnyire a drogok addiktív potenciálját (a fizikai, illetve a pszichés hozzászokásra való képességük erősségét) szokták érteni alatta. A drogok veszélyességének megítélése kizárólag ez alapján nem túl szerencsés, ugyanis gyakran torzíthatja a szerekkel és használoikkal kapcsolatos megítéléseinket vagy a tényeket. Ettől a kérdés sokkal összetettebb és árnyaltabb. A drogok veszélyességét nem lehet csupán egy adott helyzetből kiragadva, kiemelve vagy egyetlen szempont alapján vizsgálni. Az objektív megítéléshez, a tisztább látáshoz, több tényező figyelembevétele szükséges és elengedhetetlenül fontos. A drog (pszichoaktív szer) önmagában nem ártalmasabb, vagy veszélytelenebb mint bármely más dolog, eszköz vagy forma. A függőség, probléma, jelenség, betegség, veszélyesség vizsgálatahoz a pszichoaktív szeren túl (is) kell látnunk, ezért figyelembe kell vennünk magát az embert, aki használja, és azt a körülményt, környezetet, időstruktúrát (kontextust) amiben fogyasztja. Nem elég önmagában külön-külön csak a drogot, az embert, vagy a körülményt vizsgálnunk. Az hogy kire, miért, hogyan és milyen mértékben lehet ártalmas, kockázatosabb egy adott drogtípus azt a következő szempontok alapján érdemes megnéznünk.

Egy adott szer milyen mértékben része egy adott kultúrának, társadalomnak, milyen történelmi hagyományai, szokásai, hatásai vannak, milyen társadalmi érintkezési formákban terjedt el annak használata. Hazánkban köztudottan magas az alkoholfogyasztás mértéke, mondhatni kultúránk része, bár a kulturált alkoholfogyasztás helyett mindinkább a mértéktelen fogyasztói típusú, „eredményorientált”, „célivás” terjed el („minél gyorsabban és jobban beállni a piától”). Szinte minden fontosabb eseményhez, ünnephez, bulihoz, koccintás (sokszor mértéktelen) ivás is társul. Ezzel szemben az iszlám vallású kultúrákban az alkoholfogyasztás sokkal visszafogottabb vagy tiltott, ellentétben mondjuk a vízipipa (aromás dohány), és egyéb drogok használatával szemben. Mint látjuk elsőként a kultúra, a hagyományok, szokások határozzák meg egy adott szer társadalmi elfogadottságát, ezzel együtt annak elterjedtségét és hozzáférhetőségét is. Általában azoknak a szereknek a használati gyakorisága és hozzáférhetősége nagyobb, amelyek beépültek egy adott kultúrába, és történelmileg kialakult hagyományuk, szabályozott szokásrendszerük van. Ha elmegyünk vendégségbe vagy meghívunk valakit gyakran halljuk: „mit szoktál fogyasztani, igen így sorba”, és biztosan mindenkinek van arról tapasztalata, hogy egy ünnep al-

kalmával (névnap, esküvő) szer hatása alatt valaki nem a megszokott módon viselkedett. Magától értetődik, hogy azok a szerek, amelyek a történelem során kevésbé épültek be a kultúrába, kevesebb hagyománnyal bírnak, nem terjedtek el, velük szemben a társadalom megítélése kevésbé elfogadó, így azok hozzáférhetőségét korlátozza vagy tiltja és illegális, nem engedélyezett drogoknak minősíti (a nyugati kultúrában ilyenek pl. a kokain, amfetaminszármazékok stb.). Persze a társadalom a legális drogok hozzáférhetőségét is meghatározhatja, pl. a 18 év alattiak alkoholfogyasztása vagy gyógyszerek esetében orvosi engedély. Tehát a drogok használatát a közösség, a társadalom többnyire szokások, illem, viselkedési szabályok, norma, az állam pedig a jog (törvények, rendeletek) alapján igyekszik szabályozni. A társadalom által megjelölt célok és azok eléréséhez rendelt eszközök is hatással vannak a drogok kiválasztásában, a droghasználatra, valamint hogy milyen eszméket, ideálokat, értékeket jelenít meg, közvetít a társadalom tagjai felé. Napjainkban az élvezet-, élményközpontú, fogyasztói, egyszerűhasználatos, „élj a másnak” szemlélet terjedése, jelenléte kedvez a drogok kipróbálásának, az új típusú szerek megjelenésének, használatának (élvezetének). Mivel az addikció a posztmodern társadalom egyik sajátossága, ahol a nő-

LEHETSÉGES?

vekedés, bőség, túlkínálat, gyakran a mértékvesztés jellemző, ellentmondásnak tűnhet, hogy a szenvedélybetegség alapvetően hiánybetegség, és egy olyan (érzelmi) alkalmazkodási kísérlet, zavar, melyben a nem megfelelő (sikertelen) problémakezelési, megküzdési módok halmozódnak. Egyszerűbben fogalmazva: a felépítettnek, biztonságosnak, kiszámíthatónak tűnő világunkban is a társadalmi folyamatokhoz, gyors változásokhoz való alkalmazkodás próbára teszi az ember megküzdési képességét (éljem túl) és számtalan kihívások elé állítják (mi az ami fontos), ami- ben a droghasználat egyik lehetséges eszköz lehet a célok elérésében (jobban érezsem magam, én is olyan legyek, lazuljak, bírjam a tempót), vagy a hiányok pótlására (társak, nyugodtság, jó hangulat, őszinte érzések, szeretet, meghittség hiánya). A droghasználatnak funkciója, a droghasználonak szerepe van. Ahol megjelenik a szegénység, a megfosztottság, a kilátástalanság, céltalanság érzése, ott előbb-utóbb felbukkan valamilyen szerhasználat (alkohol, dohányzás, gyógyszer, amfetaminszármazékok stb.) vagy egyéb viselkedési függőség (kóros játékszenvedély) is. Másik fontos szempont a veszélyesség megítélésénél a szerek *fizikai és lelki ártalmai*: mennyire tud „rákattani”? az ember, mennyi idő alatt alakul ki fizikai és lelki függőség, mennyire épül le a szervezet, milyen szövödményei, járulékos betegségei lesznek, milyen erős megvonási tünetek alakulnak ki, mennyi idő alatt történik mindez. Ezzel szoros összefüggésben van a *társas, szociális és a társadalmi szintű károk mértéke*. Ha az ember függőként használ valamilyen pszichoaktív szert, az ártalmas az egészségére nézve, és ennek negatív következményei megjelennek társas kapcsolataiban, családjában, közösségében, környezetében és közvetett módon a társadalomban is (nem tanul, nem dolgozik, nem hasznos tagja, kiilleszkedik). A szerhasználatból fakadó problémákat többnyire a szerhasználó környezete jelzi, érzékeli, és sajnos gyakran a hozzátartozók is hozzájárulnak, fenntartják a függőséget (mindig nehéz kérdés, kinek mi a szerepe, nyeresége abban, hogy a „beteg” iszik, anyagozik?). Ha a dohányzás társas hatásait nézzük, akkor azt látjuk, hogy emiatt kevesebb családi élet megy tönkre, vagy ve-

szítik el a munkájukat, mint alkohol-, vagy heroin függőség esetében. Akkor mondhatjuk, hogy a dohányzás kevésbé ártalmas, mint az alkoholizmus, vagy a heroinfüggőség? A válasz: nem. Hiszen ha a dohányzás okozta megbetegedési (tüdő, szív-, érrendszeri, daganatos) és halálozási mutatókat nézzük, akkor igen magas és elszomorító adatokat találunk. Ezek a betegcsoportok hatással vannak a családra, közösségre és közvetve a társadalomra is. A veszélyesség megítélését befolyásolja továbbá a tudományos, *objektív vizsgálatok száma, hozzáférhetősége és megjelenése*. Ennek egyik lényege abban ragadható meg, hogy az új típusú, divatos drogokat (pl. kannabisz) a tudomány többet vagy jobban vizsgálja, ami azt eredményezheti, hogy a „régiszer” és azok ártalmait kikerülhetnek a látótérből, és sokszor nagyobb jelentőséget tulajdoníthatunk a piacon megjelenő újabb típusú szereknek (kati, gina), azok hatásai- knak a korábbiak mellett vagy helyett. Végezetül nem szabad figyelmen kívül hagynunk a gazdasági, anyagi hasznát, hiszen a drogok mögött nagy pénzek és erős érdekek (gyakorta legális) állnak. A drog-üzletet (legyen az engedélyezett vagy tiltott) is a pénz és a haszon mozgatja. Ahol megjelenik valami iránt a kereslet, ott hamarosan megjelenik a kínálat is, ami fogyasztói társadalmunkra fordítva is igaz: ahol megjelenik valaminek a kínálata, ott előbb-utóbb lesz rá kereslet is, vagy a marketing megteremtí az. A fenti szempontok alapján tehát nem könnyű megítélni aktuálisan mi veszélyes vagy kevésbé az. Ha mégis megpróbálkozunk a besorolással, akkor érdemes a vagy- vagy kategóriák helyett, az is-is szempontok alapján mérlegelnünk.

Magyarországon jelenleg nem létezik olyan lista, amely a veszélyességük alapján rangsorolná a dro- gokat.

Mráz Sándor Zoltán

INFORMÁCIÓ

ELTERELÉS INFO

A szolgáltatás térítési díja:

A szolgáltatás az előzetes állapotfelmérést is ideértve az érintett személy részére **térítésmentes**. Ez nem tévesztendő össze az eljárás során felmerülő bűnügyi költségekkel. A bűnügyi költség egyszerű drogfogyasztásos ügyekben a különböző szakértő vizsgálatok miatt akár **80-100 ezer forint is lehet**. Ráadásul a jelenlegi szabályok szerint sokszor pusztán azon múlik, hogy a gyanúsítottnak kell-e állnia a bűnügyi költséget, hogy mikor nyújtja be az igazolást a hatóság felé. A büntetőeljárásnak három fő szakasza van: **a nyomozati, az ügyészi és a bírói szak**. Sajnos a szabályok nem egyszerűek, és a bűnügyi költség viselésére minden szakaszban más és más szabály vonatkozik.

A nyomozati szakban akkor van lehetőség a büntetőeljárás felfüggesztésére és a gyanúsítottnak a büntető útról való elterelésére, **ha a gyanúsított már a nyomozás lezárása előtt megkezdte a kezelést, ezt okirattal igazolja a nyomozó hatóság felé** és további nyomozati cselekmény elvégzésére nincs szükség. Az eljáró rendőrnek ki kell oktatni a gyanúsítottat az elterelés szabályaira. Fontos tudni, hogy nem elég nyilatkozni, hogy valaki vállalja az elterelést, **hanem igazolni is kell annak megkezdését**. Ebben az esetben a nyomozást az ügyész függeszti fel az általa megállapított időtartamra, és az elterelés elvégzése és igazolása esetén **a bűnügyi költséget az állam viseli - a gyanúsítottat tehát nem terheli a bűnügyi költség**. Ha a gyanúsított az ügyész által előírt időtartamon belül nem igazolja a hat hónapos elterelés elvégzését, akkor az eljárást folytatják.

Ügyészi szakban lehetőség van a vádhalasztásra abban az esetben, **ha a gyanúsított a nyomozás alatt nem kezdte meg az elterelést, de annak elvégzését vállalja**. Ilyen esetben az ügyész egy évre elhalasztja a vádemelést, majd a hat hónapos kezelés elvégzéséről szóló igazolás becsatolásakor az eljárást megszüntetik. **Ilyenkor a bűnügyi költség fizetésére a gyanúsítottat kötelezik**.

A törvény továbbra is lehetőséget ad arra is, hogy **a bíróság függeszse fel az eljárást, ha erre korábban nem került sor, de az elterelés feltételei adottak és a terhelt annak elvégzését vállalja**. Az eljárást a bíró egy évre függeszti fel, majd a kezelés igazolásakor az eljárást

megszüntetik és a bűnügyi költséget az állam viseli.

Nagyon fontos tudnivaló, hogy amennyiben az ügyészi szakban alkalmazzák a vádemelés elhalasztását, és a gyanúsított (bár elvégezte a kezelést) a vádhalasztás alatt nem adja be az igazolást, és emiatt vádat emelnek ellene, akkor a bíróságon is be lehet csatolni a kezelés elvégzéséről szóló okiratot. Ebben az esetben a bíróságnak kell megszüntetnie az eljárást, és ők már nem kötelezhetik a terheltet a bűnügyi költségek megfizetésére – így tehát van lehetőség a bűnügyi költség alóli mentesülésre akkor is, ha valaki az ügyészi szakban kezdte meg az elterelést.

Fontos tudni még, hogy a bűnügyi költséget annak meg nem fizetése esetén nem lehet szabadságvesztés büntetésre átváltani (mint például a pénzbüntetést). A bűnügyi költséget a polgári jogi végrehajtási szabályok szerint kell behajtani: ha valakinek van vagyona, akkor arra vonatkozóan lehetséges a végrehajtás. **Ha valakinek bejelentett munkaviszonyból származó jövedelme van, akkor a bűnügyi költség összegét a munkabéréből akarata ellenére is le lehet vonni.**

A bűnügyi költség esetében főszabályként nincs mód részletfizetés kérésére, azonban ha a végrehajtás első körben eredménytelen volt, akkor lehet kérni több hónapos részletfizetést.

A bűnügyi költség meg nem fizetése nem eredményez büntetett előéletet, és nincs hatással az erkölcsi bizonyítványra. Nem fizetés esetén a bűnügyi költségi követelés a polgári jog általános szabályai szerint 5 év alatt évül el, de minden alkalom, amikor a végrehajtást újra megkísérlik, megszakítja az elévülést és az 5 év újra kezdődik. (TASZ 2009.)

Ha jogi segítségre van szükséged tasz@tasz.hu e-mail címre írhatsz. További információk tasz.hu, adelante.hu, ndi-szip.hu, szmm.gov.hu, kih.gov.hu, oldalakon érhetőek el.

Mráz Sándor Zoltán

PROGRAM – AKTUALITÁSOK-MEGFONTOLANDÓ

AKTUALITÁSOK, HÍREK

Buprenorphin: előnye van a methadonnal szemben a várandós nők kezelésében:

175 kismamát vizsgáltak meg, a felét methadonnal a másik felét buprenorphinnal kezelték. Az újszülöttek (73 methadonnal és 58 buprenorphinnal kezelt várandós nő gyermekének) utánkövetése során megállapították, hogy buprenorphinnal kezelt nők gyermekeinek kevesebb morfinra volt szüksége az első napokban, a kórházi tartózkodásuk is lecsökkent az átlagos 17,5 napról 10 napra és az átlagos elvonási tünetek ideje is visszaesett 9,9 napról 4,1 napra.

Oroszország: 5 millió szerhasználó, évi 130 ezer halott.

2010-ben 2,5 millióra becsülik a heroin vagy más ópiátszármazékot használók számát. Az országban magas a HIV fertőzöttek száma. A metadon kezelés törvénytelen, és csak megtúrt tűcsere programok vannak, mely minimális igényt elégítenek ki.

Az injektló kábítószer-fogyasztók körében a hepatitis C fertőzés előfordulása 25% körüli:

2009-ben Budapesten a megszürt intravénás kábítószer-fogyasztók 40%-a volt hepatitis C fertőzött.

VICC

Éjszaka az országúton a rendőr leállítja a cikkcakkban közlekedő autót.

- Uram, kérem a vezetői engedélyét!
- Tessék.
- Most pedig szálljon ki! Alkoholpróba.
- Na ne mondja, biztos úr! És melyik kocsmánál kezdjük?

PROGRAM

Leesett a hó, a barátokkal, családtagokkal menjetek szánkózni korcsolyázni, akár hóembert építeni. A frissen leesett hóban jól mutat az agyal.

Téli is fontos a növényeinkről való gondoskodás, ha nincs növényed kérj, biztosan kapsz.

Barkácsolj egy madáretetőt, meglátod a madarak hálásak lesznek.

Állíts össze egy listát azokról a dolgokról amire szükséged van, és amire nincs.

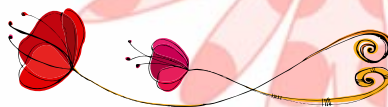
Készíts egy jegyzéket arról amid van.

Rendezd át egy kicsit a szobád.

MEGFONTOLANDÓ

Kudarok és kritikák mindig érik az embert. Tanuld meg ezekből levonni a tanulságot, hogy tovább tudj lépni.

A mama mindig azt mondta: Az élet olyan, mint egy doboz bonbon. Sosem tudhatod, mit vesz ki belőle. (Forrest Gump)